

ТРАКИЙСКИ УНИВЕРСИТЕТ	
Стара Загора	
Ветеринарно медицински факултет	
Вх. №: 618	14.06.2019
Дата:	

СТАНОВИЩЕ

на дисертационен труд на тема „Епидемиологични и клинично-патогенетични аспекти на стомашно-чревните стронгилидоза по овцете. Устойчивост към антихелминтни средства“

за присъждане на образователна и научна степен „ДОКТОР“

Професионално направление 6.4. Ветеринарна медицина

Научна специалност „Паразитология и инвазионни болести на животните и човека“

Автор на дисертационния труд: Петър Годоров Илиев, *асистент в секция „Паразитология и инвазионни болести“ към катедра „Ветеринарна микробиология, инфекциозни и паразитни болести“ на ВМФ при Тракийски университет гр. Ст. Загора*

Изготвил становището: доц. д-р Костадин Павлов Кънчев д-р, *ФВМ при Лесотехнически университет гр. София*

I. Структура и съдържание на дисертационния труд.

Дисертационният труд е написан на 175 стандартни машинописни страници и е структуриран както следва: Увод (2 стр.), Литературен преглед (37 стр.), Цел и задачи (2 стр.), Материал и методи (16 стр.), Резултати и обсъждане (89 стр.), Изводи (2 стр.), Приноси (1 стр.), Препоръки за практиката (1 стр.), Литературен указател (20 стр.) и Публикации във връзка с дисертацията (1 стр.).

Глава „Увод“ е оформена в синтезиран вид и много успешно насочва читателя към разработения в дисертационния труд паразитологичен проблем.

Литературният преглед е разделен на пет части, формулирани като: 2.1. Систематика на стомашно-чревните стронгилиди (СЧС) по овцете; 2.2. Състав на популацията и разпространение на СЧС по овцете. Епидемиология на стомашно-чревните стронгилидоза; 2.3. Патогенно действие на СЧС. Патогенеза и клиника на стомашно-чревните стронгилидоза; 2.4. Широкоспектрни субстанции с антинематодна активност 2.5. Антихелминтна резистентност (АХР). Тази глава от дисертацията е написана прецизно, на висок научно-професионален стил, много разбираемо и въвежда читателя в същността на разработваните от дисертанта аспекти на стомашно-чревните стронгилидоза по овцете. Литературния преглед осветлява напълно постигнатото до сега по темата у нас и в редица други държави и съдържа данни, взети от напълно достатъчните за такъв тип дисертация и дори надвишаващи общоприетите изисквания 396 литературни източника на кирилица и латиница.

Следващата глава от дисертационния труд „Цел и задачи“ е формулирана ясно и прецизно, като поставената цел и всички задачи са изпълнени в последващия раздел „Резултати“.

Частта „Материал и методи“ е описана детайлно и съдържа утвърдени, съвременни и същевременно напълно подходящи за постигането на целта паразитологични, патоморфологични, биохимични, статистически и специализирани методи. Изследвани са достатъчни по брой и географска локация овце-ферми,

отговарящи по брой, вид и възраст включени в експерименти овце, с което е постигната статистическа и научна достоверност на добитите резултати.

В най-обемния раздел „**Резултати и обсъждане**“ авторът на научния труд е представил достатъчни по обем, качество и достоверност данни, онагледени с общо 15 таблици и 19 графики. За подкрепа и необходимо доказателство за получените от автора резултати, в дисертацията са поместени още 29 качествено изработени и прецизно аранжирани фигури. Целият текст на главата е написан на разбираем език и във високо професионален стил и изказ.

Резултатите от многостранните научни изследвания извършени от дисертанта обхващат такива по отношение на родов състав (установени са инвазии с общо 8 рода), процентно съотношение и разпространение на стомашно чревните стронгилиди по овцете в 14 административни области на нашата страна. Налични в дисертацията са още: проучвания върху сезонната динамика в интензитета на инвазия със същите нематоди, влияние на различни температури и изсушаване върху яйцата и инвазиоспособните ларви на *Haemonchus contortus*, хематологично проучване при експериментално инвазирани агнета, биохимично изследване (установяващо промените в общ серумен белтък, албумин, ASAT, ALAT, GGT, Ca, P, Mg, креатинин, кръвна захар, общ билирубин, урея, алкална фосфатаза, острофазови протеини), хистопатологично проучване на стената на абомазума, изследване на клиничното протичане на хемонхозата и връзката му с промените в броя отделени яйца в грам фекалии, проучване на антихелминтната резистентност на СЧС по отношение на антихелминтиците албендазол, левамизол, ивермектин и дорамектин чрез прилагането на *in vivo* (FECRT) и *in vitro* (EHA, LDA) тестове.

Всички представени на читателя данни от собствените резултати на дисертанта са прецизно анализирани, обсъдени и сравнени с подобни изследвания от български и чуждестранни автори, работели през годините. Прекрасно впечатление правят изключително качествените и педантично изпълнени патохистологични проучвания.

В глава „**Изводи**“ са формулирани общо 9 извода. Те са категорични, разбираеми и синтезират получените от автора на научния труд резултати.

Приносите представени в дисертацията са 9. Те са разделени на две групи: оригинални (4 броя) и потвърдителни (5 броя). Приносите дефинирани от автора са безспорни, доказващи внесеният нов и оригинален за нашата страна елемент при научните изследвания върху СЧС и хемонхозата при овцете, и са напълно достатъчни за дисертация за получаване на ОНС „Доктор“. В дисертационния труд на дисертанта са представени и две препоръки за практиката, които са ясно формулирани и написани на разбираем език.

II. Оценка за достоверността на получените резултати.

Приемам представените ми резултати от научните изследвания на дисертанта за напълно достоверни и достатъчни по обем за този тип дисертация.

III. Оценка на личния принос на кандидата.

Приемам личния принос на дисертанта в представения ми за становище дисертационен труд за фактически, безспорен и ясно открийм.

IV. Преценка на включените публикации в дисертацията.

В списъка с публикации по дисертацията са включени три броя научни статии на английски език, поместени в три различни престижни български списания в сферата на ветеринарната медицина и животновъдните науки (Trakia Journal of Sciences, Bulgarian Journal of Veterinary Medicine и Tradition and Modernity in Veterinary Medicine). Броят на публикациите покрива критериите за докторска дисертация, а тяхното качество е доказателство за постигнатите високи научни резултати от дисертанта.

V. Качества на автореферата.

Текстът на предоставения ми автореферат напълно отговаря на съдържанието на дисертационния труд на кандидата.

VI. Критични бележки и препоръки.

Бих желал да препоръчам на дисертанта в бъдеще да разшири изследванията си върху антихелминтната резистентност (АХР), включвайки повече по брой лекарствени препарати от вече разгледаните фармакологични групи, както и от други такива. Това би разширило значително оригиналния елемент от проучванията върху СЧС за нашата страна и би придало на този аспект от изследванията завършен вид, както и би дало готов за прилагане алгоритъм за контрол на тези нематодози във ветеринарномедицинската практика с овце. Също бих посъветвал докторанта да проследи АХР в продължение на няколко пасищни сезона в един и същ географски район, при еднаква дехелминтизационна схема, за да се проучи ефективността на лекарствените препарати в динамика.

VII. Заключение.

Независимо от изказаните от мен препоръки и критични бележки, представения ми за рецензиране дисертационен труд е лично дело на автора, допълва съществуващото до момента знание, съдържа не малко нови и оригинални елементи и би бил много полезен научен труд на паразитолози и ветеринарномедицински специалисти. Формулираните от мен бележки не променят общото ми мнение и в никакъв случай не намаляват научната и научно-приложната стойност на дисертацията.

Във връзка с горе изказаното и с пълна убеденост давам положителната си оценка и предлагам на колегата Петър Тодоров Илиев да бъде присъдена от Научното жури образователна и научна степен „Доктор“ в професионално направление 6.4. Ветеринарна медицина, по научната специалност „Паразитология и инвазионни болести на животните и човека“.

гр. София
07.06.2019 г.

Член на научното жури:.....
/доц. д-р Костадин Кънчев/